

v požívání neb v užívání, dovozuje však mylně, že jde o toto druhé. Rozhodná jest totiž skutečnost, že v tomto případě nejde o propůjčení pouhých místností, neb budov k provozu živnosti, nýbrž, že s budovami propůjčeno bylo i strojové zařízení mlýna a pily, jak je patrné z ustanovení smlouvy, týkajících se oprav strojů i soustavy.

Z toho vyplývá, že smlouva nemá za předmět pouze místnosti, v nichž by nájemce mohl provozovati svou živnost, nýbrž že předmět nájmu je zároveň předmětem hospodářského využití, jak vyžaduje § 1091 obč. zák. k pachtu. Nejde tu o propůjčení budov jen k tomu cíli, by nájemce užíval jich jako prostředku k hospodářské činnosti, nýbrž o požívání zařízení mlýnské budovy i zařízení pily, z nichž má žalovaný svým přičiněním nabýti užitku, čímž dána je podmínka podle § 1091 obč. zák.

Nelze proto na sporný poměr použití zákona o ochraně nájemců z 26. dubna 1923 číslo 85 Sb. z. a n. a není proto závady, by jednáno a rozhodnuto bylo o námitkách podaných proti rozkazu na odevzdání v řízení sporném.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 4. prosince 1923 č. j. R I 999/23/1. Dr. Žemlička.

Užije-li mandatář ku provedení uděleného mu příkazu zmocněnce, odpovídá pouze za zavinění při jeho volbě podle §u 1010 obč. z., nelze však na právní poměr mezi zmocněncem a zmocnitelem v takovémto případě použití ustanovení §u 1313a) obč. z.

Žalobkyně A odevzdala původně žalované bance B dne 18. října 1919 k inkassu směnku do Černovic v Rumunsku. Tato směnka byla bankou B dále odevzdána k inkassu Pražské súčtovací bance a touto bance C v Bukurešti. Směnka byla zaplacená v Černovicích dne 9. prosince 1919; následkem hrubého zavinění bukureštské banky C obdržela žalovaná banka B prostřednictvím Pražské súčtovací banky vyúčtování teprve dne 29. května 1920 podle tehdy platného kursu a připsala žalobkyni v tomto kursu lvy k dobru. Žalobkyně domáhala se na žalované bance B žalobou zaplacení škody, která pozůstávala v diferenci kursu lvů v prosinci 1919 a kursu v květnu 1920. Za souhlasu obou stran vstoupil na místo banky B do sporu co strana žalovaná erár československé republiky. Ježto soud prvé stolice

zjistil, že vyúčtování rumunskou bankou C mělo se státi nejdéle do konce prosince 1919, a že následkem hrubého jejího zavinění provedeno bylo až v květnu 1920, bylo žalobě v první a druhé stolici vyhověno, a sice vycházely oba soudy z té úvahy, že se na straně banky B jednalo o smluvní povinnost, z níž tato, po případě její nástupkyně co do provedení obchodu ručí podle § 1313 a) obč. z., po případě článků 360 a 52 obch. zák. zásadně, tudíž i za zmocněnce i pomocné osoby, kterých ku splnění užila. Naproti tomu nejvyšší soud zamítl žalobu z těchto důvodů:

Rozhodnutí sporu záleží jedině v řešení otázky, zda banka B., původní žalovaná, ručí podle § 1313 a) obč. zák. za zavinění banky C.

Nezáleží na přesném rozlišování, jaké právní povahy byl příkaz udělený žalující firmou žalované bance, by inkasovala směnku v žalobě uvedenou, zda šlo jen o mandát anebo o komisi, neboť v obou těchto případech bude uvažovati jedině o tom, zda žalovaná byla oprávněna svěřiti provedení příkazu někomu jinému. To platí i o příkazu obstaravatelském, jenž jest úplatným mandátem zvláštního druhu (viz bližší rozvedení toho v rozhodnutí Rv I 698/22, otištěném pod č. 2079 úř. sb.). I pro tento poměr platí § 1010 obč. zák. podle čl. 1 obch. zák., ježto právo obchodní nemá v tomto směru zvláštního ustanovení.

K provedení příkazu jí uděleného bylo žalované bance vzhledem k okolnostem, t. j. k jejímu sídlu a místu splatnosti směnky, nevyhnutelně třeba náměstka. I žalující firmě bylo známo, že banka B. není s to inkasovati směnku v Černovicích (Rumunsko), nýbrž že bude nucena použítí k tomu prostřednictvím jiného peněžního ústavu, ať již tamější své filiálky anebo jiné banky. Jest proto podle § 1010 obč. zák. uvažovati jedině o tom, zda žalovaná banka dopustila se zavinění při volbě svého náměstka.

Nižší soudy neshledaly zavinění toho. V tomto směru souhlasí s nimi dovolací soud na základě skutkových zjištění, že žalovaná banka použila vzhledem k nespolehlivému poštovnímu spojení s Rumunskem, bránícímu přímému příkazu tamější filiálce, účelné Pražské súčtovací banky, a že nelze shledati neopatrnosti ani ve volbě banky B. Tyto skutečnosti nejsou v dovolacím řízení více sporné.

Vzhledem k tomu že právní poměr mezi stranami, počítaje v to nyní erár, jest posuzovati jen podle § 1010 obč. zák., nelze naň použítí § 1313 a) obč. zák., mající na mysli pomocníky při plnění, ne další zmocněnce.

Tím jest věc rozhodnuta, neboť žalobní nárok, spočívající jen na důvodu § 1313 a) obč. zák. pozbyl svého oprávnění, a bylo žalobu zamítnouti i vzhledem k nynější žalované straně.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 2. října 1924 R v I 1115/24.

R. v. z. s. Dr. Richard Ulrich.

Žaloba určovací nebo žaloba o plnění? Kdy jest splniti závazek depurační?

Žalobce A žaloval žalovaného B o uznání, že jest povinen smlouvu ze dne 25. listopadu 1923, kterou mu žalobce svůj dům čp. 80. v H. za kupní cenu 85.000 Kč prodal, dodržeti, že jest žalovaný povinen to uznati a žalobci útraty sporu zaplatiti.

Žalovaný namítal, že koupil dům, o který jde, toliko pod podmínkou, že manželka jeho koupí schválí, že koupil dům za tím účelem, aby v něm mohl míti obchod a pekárnu a aby tam mohl bydleti a že bude dům ten do 1. března 1924 úplně prázdný, což se nestalo a že žalobce nesplnil dosud svého závazku, odevzdati dům ten bez dluhů.

Rozsudkem ze dne 28. dubna 1924 č. j. C k I a 4/24/10 uznal krajský soud v P. dle žalobní prosby, a byl tento rozsudek rozhodnutím vrchního soudu zemského ze dne 23. června 1924 č. j. Co III 23b/24/14 potvrzen z těchto důvodů:

Odvolatel vytýká především, že žaloba měla býti již proto zamítnuta, že neodpovídá předpisu § 226 c. ř. s., žalobní žádost že jest neurčitá, vydaný rozsudek že jest bezcenný a nicotný, poněvadž náleží rozsudku neobsahuje podstatných podmínek smlouvy, nevyhovuje ustanovení § 7 ex. ř. a proto nemůže býti podkladem exekuce.

Než výtky tyto nelze uznati důvodnými. Nejde tu, jak míní odvolatel, o žalobu o plnění, a není účelem žaloby, aby žalobce domohl se exekuce schopného soudního výroku proti žalovanému. Žalobní žádost zní, aby bylo uznáno, že jest žalovaný povinen smlouvu ze dne 26. listopadu 1923 dodržeti, jinými slovy, že smlouva ta a práva závazku z ní plynoucí trvají po právu. Žalobce nedomáhá se však v tomto sporu splnění nároků ze smlouvy té pro něho vyplývajících, nežaluje ani, aby mu žalovaný zaplatil trhovou cenu, ani aby podepsal smlouvu. Dlužno přihlížeti ku podstatě nároku a ke smyslu žalobního žádání a nikoliv jen k vnější formě, v níž se halí žádání to. A tu vychází ze žaloby i z jejího žádání, že nejde tu o žalobu o plnění, o vytvoření exekučního titulu, nýbrž v podstatě o žalobu určo-